

GREETJE VAN DEN BERG

Glazen deuren

UITGEVERIJ GLB
DEVENTER

Marcella Jaarsma dekte de tafel voor het ontbijt. Zo nu en dan wierp ze een blik naar buiten waar aarzelende regendruppels tegen het raam tikten. De grijze wolken aan de hemel beloofden meer, veel meer regen voor deze dag, die zich niets aan leek te trekken van het feit dat de maand mei zijn intrede had gedaan. Een frisse noordenwind rukte aan de takken van de bomen alsof het herfst was in plaats van een lentemaand vol belofte. Een koolmeesje hipte over de schutting. In de boom ernaast ontwaarde ze nog een koolmeesje. Vogels hielden geen rekening met het weer. Hun innerlijke drang volgend waren ze druk in de weer met pluisjes, takjes en veren om alles in gereedheid te brengen voor gezinsuitbreiding. In een warm gebaar wreef Marcella over haar opbollende buik. Daarin verschilden dieren weinig van mensen. Ook Job en haar was er alles aan gelegen om het hun aanstaande zoon of dochter aan niets te laten ontbreken. In de

badkamer hoorde ze Job zingen. Job zong altijd 's morgens in de badkamer. Hij zag elke nieuwe dag als een uitdaging, genoot van z'n werk en de contacten met mensen die dat met zich meebracht. Sinds drie jaar runde hij z'n eigen accountantskantoor, nadat hij jarenlang ervaring had opgedaan bij een groot accountantskantoor in de stad. Na een aarzelende start kreeg hij steeds meer werk. In de loop der jaren had hij het vertrouwen van cliënten weten te winnen, vooral omdat hij altijd klaarstond als dat nodig was.

Het water in de theeketel floot op haar nieuwe keramische kookplaat. Ze hadden de keuken een halfjaar geleden laten plaatsen, toen de aanbouw voor oma Pleun helemaal klaar was en oma daarnaartoe was verhuisd. Eindelijk hadden ze hun eigen woonwensen kunnen realiseren, terwijl haar oma op zichzelf woonde en toch in de buurt bleef. Oma Pleun Steeman, die voor Marcella had gezorgd vanaf het moment dat haar ouders in Frankrijk waren verongelukt.

Soms vroeg ze zich af hoe anders alles zou zijn als haar ouders nog geleefd hadden. Die gedachte kon haar zomaar overvallen, zonder aanwijsbare redenen, hoewel ze zich er de

laatste tijd vaker op betrapte. Wellicht had het met haar zwangerschap te maken. Andere vrouwen deelden dat wonder niet alleen met hun echtgenoot, maar ook met hun moeder. Met een moeder praatte je over je onzekerheid, over kleine probleempjes, maar hoewel oma altijd als een moeder voor haar gezorgd had, was er de laatste tijd iets aan het veranderen. Ze kon het niet goed onder woorden brengen. Het was ongrijpbaar, niet in woorden of gedachten te vatten. Oma leek zich van haar te distantiëren, momenten van vertrouwelijkheid werden zeldzaam. Voor haar zwangerschap legde ze geen enkele interesse aan de dag. Hoewel ze vaak over vroeger sprak, leken haar eigen zwangerschappen in het vergeetboek te zijn geraakt. Marcella verdacht haar ervan er niet over te willen praten. Ooit had oma haar in een vertrouwelijke bui verteld dat ze driemaal een miskraam had gehad, waarna na een heel moeilijke bevalling haar vader was geboren. Hij was enig kind gebleven, de oogappel van zijn ouders en ook hem moesten ze afstaan.

Ze had haar ouders nooit werkelijk gemist. Een halfjaar oud was ze toen haar vader en moeder verongelukten, een onwetend kind

dat niets had meegekregen van de tragedie. Ze was op die dag wees geworden, maar de dag had geen enkele indruk op haar gemaakt. Opa en oma hadden als vanzelfsprekend de opvoedkundige taak overgenomen. Oma Pleun bracht haar de eerste schooldag bij de nieuwe juf. Oma Pleun stond na schooltijd tussen de moeders te wachten. Oma Pleun bracht haar naar de dokter, kuste haar pijn af. Opa stoeide met haar, samen maakten ze vogelhuisjes. Opa en oma waren erbij toen ze haar havodiploma in ontvangst nam, toen ze belijdenis deed, en op hun trouwfoto's stonden Job en zij met Jobs ouders en haar grootouders op de foto. De herinnering aan haar ouders bestond uit fletse foto's, die in de loop der jaren steeds meer aan kleur moesten inleveren.

Verdriet was er toen opa zeven jaar geleden overleed aan longkanker. Een diep, intens verdriet, omdat er het zekere weten was dat ze nooit meer zijn rustige stem zou horen, dat hij haar nooit meer 'mijn dierbare kleindochter' zou noemen. Nee, verdriet had ze niet om het sterven van haar ouders, maar soms was er ineens dat niet te omschrijven gevoel, die stille vraag hoe het zou zijn geweest als haar

vader en moeder nog zouden hebben geleefd. Natuurlijk zou het anders zijn geweest. Haar moeder zou nu negenenveertig jaar hebben geteld, haar vader drieënvijftig. Misschien zou ze broers en zusters hebben gehad. Als ze in de spiegel zou kijken, zou ze misschien dingen herkennen. Ze had de neus van haar vader, maar de ogen van haar moeder, volgens oma Pleun.

‘Je bent wel uit je nestje gekropen, maar ik heb niet echt het idee dat je wakker bent,’ hoorde ze Jobs stem. Hij lachte. ‘Ik sta hier al even naar je schone verschijning te kijken, heb zelfs enig gekuch laten horen, maar er kwam geen reactie. Waarom blijf je niet lekker in bed liggen? Over een maandje moet je voor dag en dauw opstaan, omdat onze zoon of dochter alles bij elkaar krijgt. Geniet nu toch nog even van je rust. Ik kan voor mezelf ook wel een kop thee zetten en een boterham smeren.’ Hij kuste haar. ‘Ga anders maar lekker aan tafel zitten. Dan schenk ik de thee voor je in.’

‘Ik heb oma beloofd straks haar haren te zullen doen,’ zei Marcella, terwijl ze naar buiten keek. De deur van de aanbouw waar oma woonde ging open en ze zag hoe Pleun Stee-

man naar buiten kwam. Had ze altijd zo gebogen gelopen? Job schonk thee in en ging tegenover haar zitten. Zijn blik volgde de hare. Allebei zagen ze hoe oma door haar stuk tuin slofte. Haar witte haren in een slordige vracht op haar rug. Hier en daar stond ze stil, haar hand raakte de tulpen aan, die in grote bossen bij elkaar stonden.

‘Ze loopt in haar duster buiten,’ constateerde Job. De wind blies de lange paarse panden op. Ze zagen allebei haar blote benen.

‘Dat is toch idioot, moet je zien wat voor weer het is!’ Marcella stond haastig op, de hete thee gutste over de rand van haar kopje.

‘Wacht even, ze gaat vast zo weer naar binnen.’ Job tuurde ingespannen naar buiten. ‘Volgens mij wil ze alleen maar bloemen plukken.’

‘Het is veel te koud buiten. Straks is ze weer hard ziek en dat kunnen we in deze tijd even niet gebruiken.’ Ze bleef toch staan, zag hoe Job gelijk had en haar oma met trage bewegingen tulpen uit de tuin plukte. Zachtjes viel de regen, maar oma leek het niet op te merken. Allebei zagen ze hoe langzaam maar zeker haar armen zich met bloemen vulden, hoe haar gezicht een glimlach vertoonde en ze

een poos later met armen vol tulpen naar binnen liep.

‘Bloemen uit de tuin,’ merkte Job op en trachtte oma’s stem te imiteren. ‘Er gaat toch niets boven bloemen uit eigen tuin.’ Hij glimlachte en strekte z’n armen naar Marcella uit. Ze ging bij hem op schoot zitten, voelde hoe zijn armen over haar dikke buik gleden. ‘De laatste tijd bekruipt me het verontrustende gevoel dat we er destijds geen goed aan hebben gedaan om op haar voorstellen in te gaan en hier te gaan wonen,’ hoorde ze hem zeggen.

‘Waarom niet? Een mooiere regeling konden we toch niet treffen? In de aanbouw is oma van alle gemakken voorzien en toch kan ze op dit plekje blijven wonen. Ze heeft haar eigen bedoening, haar stukje tuin, en straks kan ze genieten van onze baby.’

‘Soms voel ik het als een enorme verantwoordelijkheid. Ik denk dat het tijd wordt dat we niet langer onze ogen sluiten voor de realiteit. Oma Pleun gaat snel achteruit. We wonen hier nu zes jaar en in die zes jaar heb ik haar heel duidelijk zien veranderen. Het lijkt zelfs veel sneller te gaan sinds haar verhuizing naar haar eigen appartement.’

‘Ze vergeet wat meer dan normaal, maar doen we dat allemaal niet? Misschien heeft haar verhuizing naar die nieuwe ruimte er inderdaad toe bijgedragen. Je hoort zoiets vaker bij oude mensen. Een oude boom moet je niet verplanten, zeggen ze wel eens.’

‘Je oma is vierenzeventig. Dat is nog helemaal niet zo erg oud.’

Ze staaarde hem aan. ‘Wat probeer je nu eigenlijk te zeggen?’

‘Om heel eerlijk te zijn...’ Hij aarzelde even, voelde hoe ze zich uit zijn greep los trachtte te maken, maar hij hield haar stevig vast. ‘Om heel eerlijk te zijn,’ herhaalde hij, ‘ben ik weleens bang dat we in onze jeugdige onbezonnenheid te veel hooi op onze vork hebben genomen. Jij hebt altijd geroepen dat ze nooit naar een verpleeghuis zal gaan, omdat jij tot haar dood voor haar wilt zorgen, maar als er nu eens echt problemen gaan komen? Als onze baby er straks is, zou ik haar niet eens durven vragen om op te passen. Je ziet toch zelf dat ze soms hele rare dingen uithaalt.’

‘Ze heeft wel eens voorgesteld op te passen als ik weer aan het werk ga,’ merkte Marcella op, ‘maar het is me de laatste tijd duidelijk ge-

worden dat dat niet langer een optie is. Misschien moet ik eens informeren wat voor mogelijkheden van kinderopvang er zijn en hoeveel de kosten daarvan bedragen.'

Job haalde opgelucht adem. Steeds weer had hij dit gesprek uitgesteld, bang als hij was voor haar reactie. 'Ze zal toch zelf ook inzien dat het veel te druk voor haar is,' meende hij.

'Vast wel.' Marcella staaarde naar buiten, waar het niet langer regende. De wind rukte aan de bomen. De laatste bloemen van de magnolia werden met harde hand verwijderd, het gras in de tuin lag bezaaid met haar witte bladeren, alsof het herfst was, een herfst zonder kleur.

'En als het nu erger wordt?' hoorde ze Job zeggen.

'Dan halen we een hulp in huis.' Ze ging staan. 'Er bestaat toch zoiets als thuishulp?'

'En 's nachts?'

'Waar maak je je toch druk over? Voor elk probleem is een oplossing te vinden. Bovendien kan het nog jaren duren voor het zover is.'

'Het is al een hele tijd aan de gang zonder dat we dat wilden inzien.'

'Wat wil je dat ik zeg?' Ze voelde irritatie.